

Підсумки діяльності кредитних установ за I квартал 2017 року

Станом на 31.03.2017 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось 478 кредитні установи (табл. 1), у тому числі:

- 449 кредитних спілок;
- 29 юридичних осіб публічного права.

Таблиця 1

Кількість кредитних установ в Державному реєстрі фінансових установ

Реєстрація кредитних установ	Станом на 31.03.2015	Станом на 31.03.2016	Станом на 31.03.2017
Кількість кредитних установ, всього	712	724	478
у тому числі:			
кредитних спілок	589	577	449
інших кредитних установ	93	117	*
юридичних осіб публічного права	30	30	29

* 15.11.2016 Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відшкодування фізичним особам через систему гарантування вкладів фізичних осіб шкоди, завданої зловживаннями у сфері банківських та інших фінансових послуг» внесено зміни до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (далі – Закон), зокрема, в частині визначення терміна «кредитна установа». Абзацом другим пункту 1 статті 1 розділу I Закону визначено, що кредитна установа – фінансова установа, яка відповідно до закону про діяльність відповідної фінансової установи має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик. На даний час лише банки та кредитні спілки є такими кредитними установами, оскільки організаційно–правові засади їх діяльності встановлені Законом України «Про банки та банківську діяльність» та Законом України «Про кредитні спілки» відповідно. Таким чином, кредитні установи вважаються фінансовими компаніями та починаючи з 01.01.2017 подають звітність до Нацкомфінпослуг за формами фінансових компаній.

Станом на 31.03.2017 порівняно з аналогічною датою 2016 року відбулося зменшення кількості кредитних спілок на 128 одиниць, або на 22,2% та юридичних осіб публічного права на 1 одиницю, або на 3,3%.

Також у Державному реєстрі фінансових установ налічувалося 517 відокремлених підрозділів кредитних спілок.

За територіальною ознакою найбільша кількість кредитних установ зареєстрована в таких областях:

- м. Києві та Київській області – 52 (10,9%);
- Луганській – 47 (9,8%);
- Донецькій – 39 (8,2%);
- Харківській – 28 (5,6%).

Аналіз діяльності кредитних установ проведено на підставі поданих звітних даних за I квартал 2017 року.

Результати діяльності кредитних установ та динаміку основних показників їх діяльності наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності кредитних установ

Кредитні установи	Станом на 31.03.2015	Станом на 31.03.2016	Станом на 31.03.2017	Темпи приросту, %	
				31.03.2016/ 31.03.2015	31.03.2017/ 31.03.2016
Кредитні спілки					
Кількість зареєстрованих кредитних спілок	589	577	449	-2,0	-22,2
Кількість членів КС, (тис. осіб)	826,0	722,8	639,8	-12,5	-11,5
Кількість членів КС, які мають внески на депозитних рахунках, (тис. осіб)	28,4	25,2	23,1	-11,3	-8,3
Кількість членів КС, які мають діючі кредитні договори, (тис. осіб)	177,9	157,9	147,9	-11,2	-6,3
Загальні активи, (млн. грн.)	2 209,6	2 079,2	2 086,7	-5,9	0,4
Капітал, (млн. грн.)	966,5	1 109,3	1 072,1	14,8	-3,4
Кредити, надані членам КС (залишок на кін. періоду), (млн.грн.)	1 968,6	1 783,4	1 832,0	-9,4	2,7
Внески членів КС на депозитні рахунки (залишок на кін. періоду), (млн. грн.)	968,6	809,6	858,5	-16,4	6,0
Інші кредитні установи					
Кількість зареєстрованих інших кредитних установ	93	117	-	25,8	-
Загальні активи, (млн. грн.)	12 828,8	19 876,2	-	54,9	-
Капітал, (млн. грн.)	2 270,0	3 444,7	-	51,7	-
Обсяг виданих кредитів, (млн. грн.)	5 514,0	9 401,8	-	70,5	-
Юридичні особи публічного права					
Кількість зареєстрованих юридичних осіб публічного права	30	30	29	0	-3,3
Загальні активи, (млн. грн.)	7 251,6	7 432,3	7 247,4	2,5	-2,5
Капітал, (млн. грн.)	1 516,2	1 636,6	1 267,4	7,9	-22,6
Обсяг виданих кредитів, (млн. грн.)	2 663,0	6 349,2	6 782,3	138,4	6,8

Кредитні спілки

Станом на 31.03.2017 кількість кредитних спілок становила 449, відокремлених підрозділів — 517.

За кількістю членів кредитних спілок лідирують Львівська область (86,8 тис. осіб), Івано-Франківська (62,4 тис. осіб), м. Київ та Київська область (61,9 тис. осіб) та Закарпатська область (48,7 тис. осіб).

Лідерами за розмірами активів є кредитні спілки м. Києва та Київської області (413,3 млн. грн.), Харківської (210,6 млн. грн.), Херсонської (204,4 млн. грн.), Івано-Франківської (175,4 млн. грн.) та Львівської областей (174,8 млн. грн.).

За результатами I кварталу 2017 року, як і раніше, більшість кредитних спілок 192 (58,4%) об'єднує невелику кількість членів – до 1,0 тис. осіб. Більше, ніж третина кредитних спілок 125 (38,0%) об'єднує від 1,0 тис. до 10,0 тис. членів. Розподіл кредитних спілок за кількістю членів наведено в табл. 3 та зображено на рис. 3.

Таблиця 3

Розподіл кредитних спілок за кількістю членів

Показник	Станом на 31.03.2016	Станом на 31.03.2017
до 1 тис. осіб	236	192
від 1 тис. до 10 тис. осіб	139	125
від 10 тис. до 20 тис. осіб	8	10
більше 20 тис. осіб	4	2
Всього (кількість поданих звітних даних)	387	329

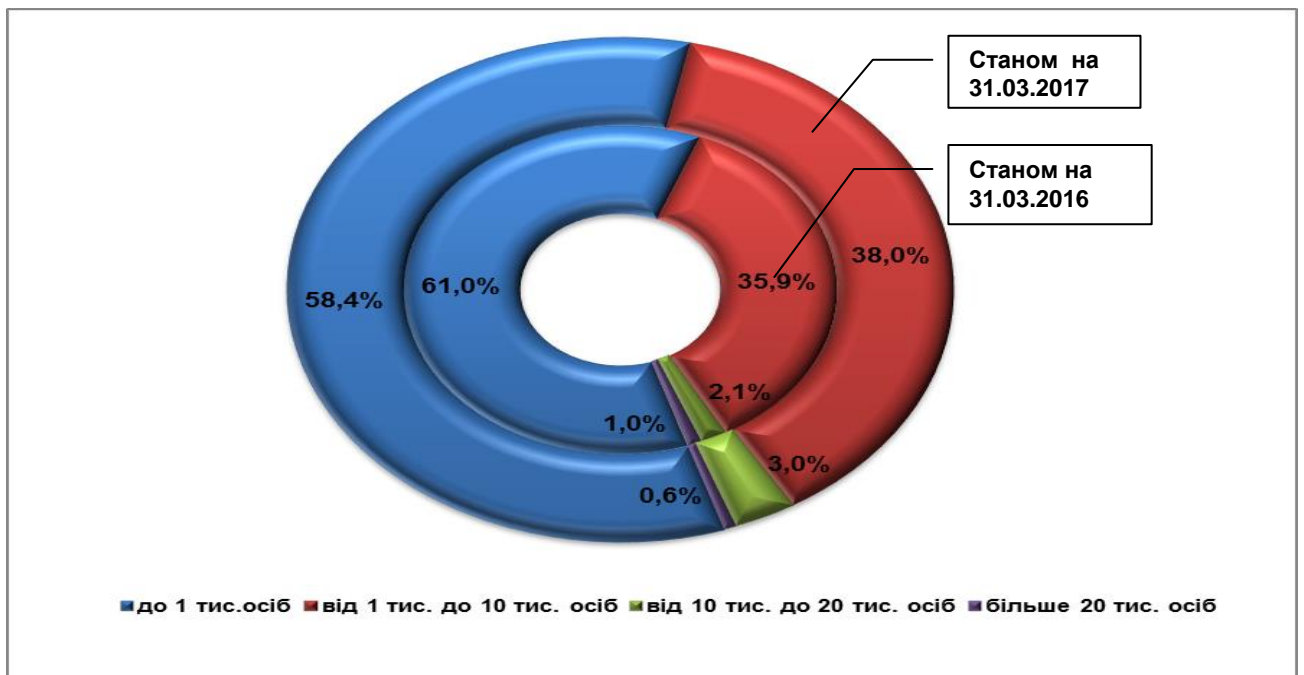

Рис. 3. Групування кредитних спілок за кількістю членів

Станом на 31.03.2017 **кількість членів кредитних спілок** становила **639,8 тис. осіб**, що на 83,0 тис. осіб (11,5%) менше, ніж за відповідний період 2016 року. Також відбулося зменшення і в структурі членів кредитних спілок. Так, зменшилися частки членів кредитних спілок, які мають діючі кредитні договори, з 157,9 тис. осіб до 147,9 тис. осіб та членів кредитних спілок, які мають внески (вклади) на депозитних рахунках, з 25,2 тис. осіб до 23,1 тис. осіб. Крім того, відбулося зменшення частки інших осіб, які не користуються послугами кредитних спілок, але залишаються їх членами, з 539,7 тис. осіб до 468,8 тис. осіб (рис. 4).

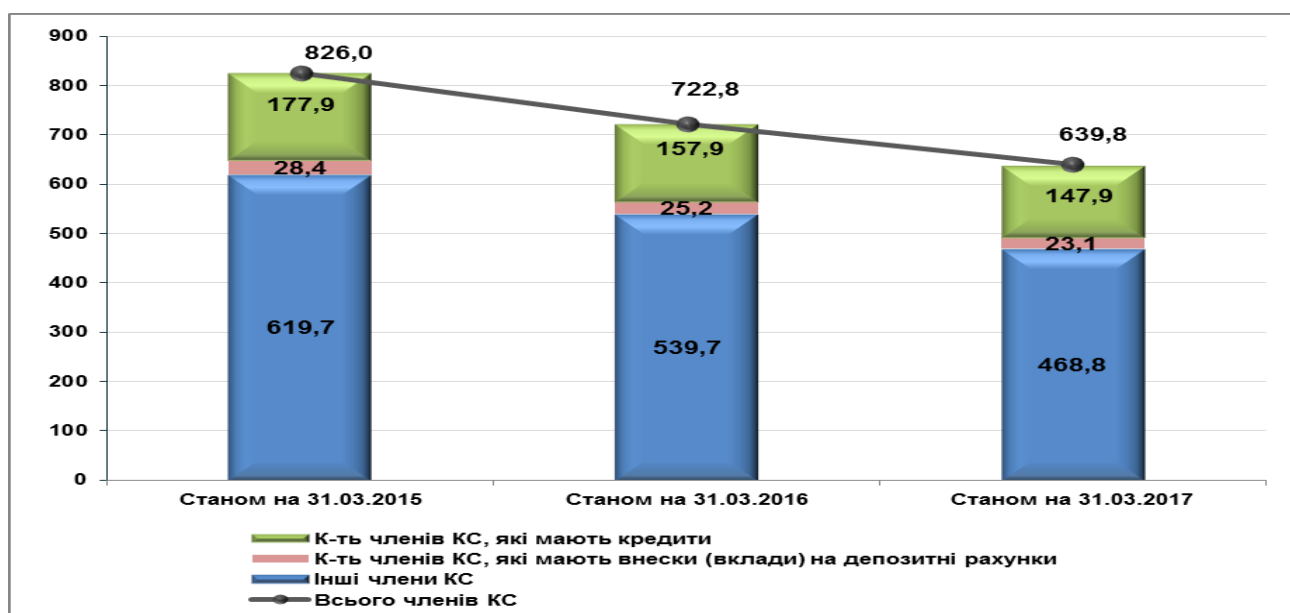

Рис. 4. Динаміка кількості членів кредитних спілок

Система кредитних спілок станом на 31.03.2017 порівняно з аналогічною датою 2016 року демонструє незначне збільшення активів та зменшення капіталу (рис. 5.)

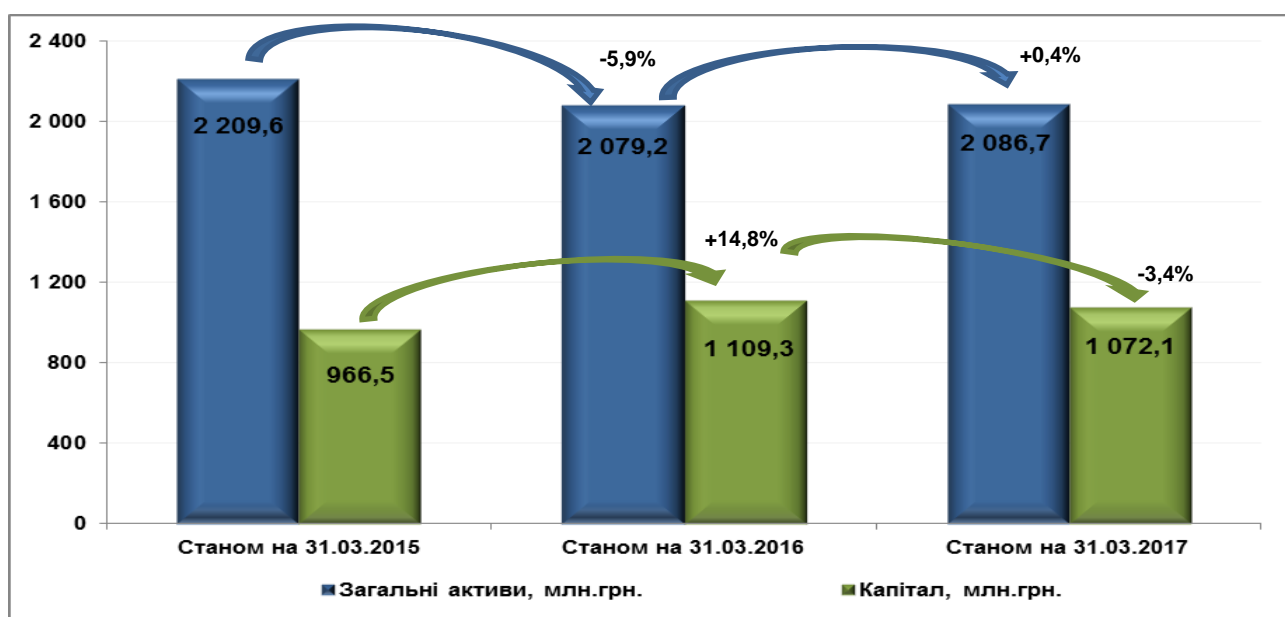

Рис. 5. Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок

Загальний обсяг активів кредитних спілок становив **2 086,7 млн. грн.** і збільшився на 7,5 млн. грн., або на 0,4% порівняно з відповідним періодом минулого року (станом на 31.03.2016 – 2 079,2 млн. грн.).

Загальний обсяг капіталу становив **1 072,1 млн. грн.** та порівняно з 31.03.2016 зменшився на 37,2 млн. грн., або на 3,4%.

Загальний капітал сформовано на:

- 42,2% (451,9 млн. грн.) за рахунок пайових внесків членів кредитних спілок;
- 44,4% (476,0 млн. грн.) за рахунок резервного капіталу;

- 4,0% (43,0 млн. грн.) за рахунок додаткового капіталу;
- 9,4% (101,2 млн.грн.) за рахунок нерозподіленого доходу.

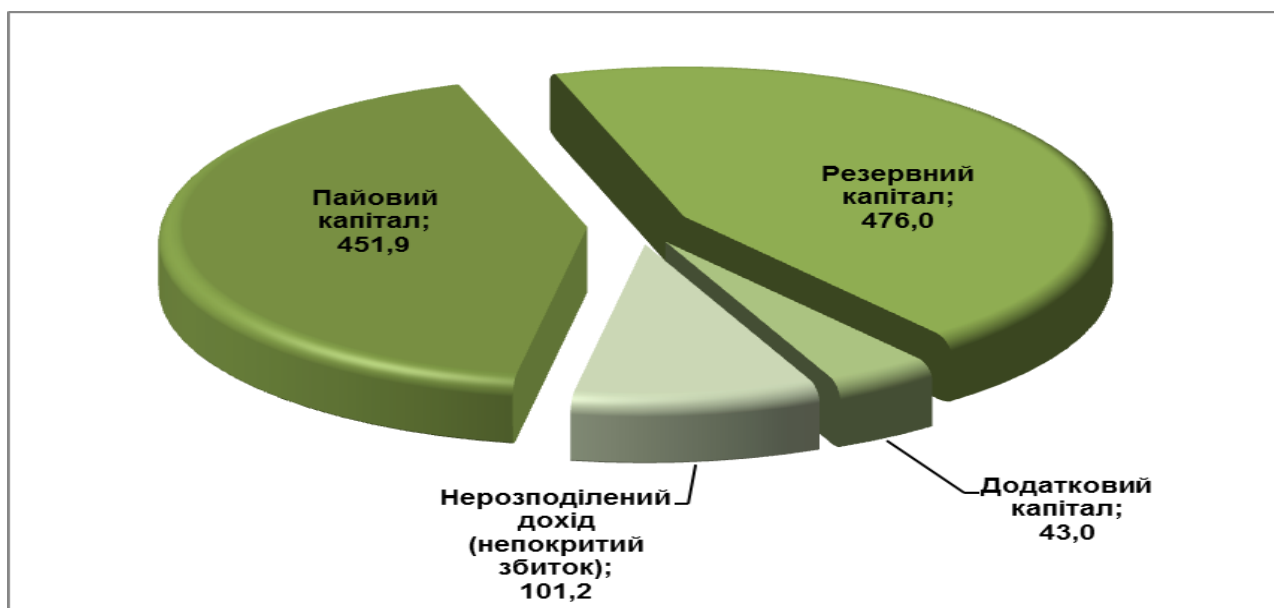

Рис.6. Структура капіталу станом на 31.03.2017 (млн. грн.)

Групування кредитних спілок за обсягом активів станом на 31.03.2017 наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Розподіл кредитних спілок за обсягом їх активів станом на 31.03.2017

Групи кредитних спілок за обсягом активів	Обсяг активів групи кредитних спілок, млн.грн.	Частка активів, що належать до групи, %	Кількість кредитних спілок, що належать до групи	Частка кредитних спілок, що належать до групи, %
більше 100 млн. грн.	394,8	18,9	3	0,9
50 -100 млн. грн.	161,3	7,7	3	0,9
10 – 50 млн. грн.	911,0	43,7	41	12,5
5 – 10 млн. грн.	219,6	10,5	31	9,4
1 – 5 млн. грн.	357,0	17,1	148	45,0
до 1 млн. грн.	43,0	2,1	103	31,3
ВСЬОГО	2 086,7	100%	329	100%

Дані таблиці 4 свідчать, що в загальному обсязі активів найбільшу частку (43,7%) становить група із 41 кредитної спілки (12,5% від кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за I квартал 2017 року) з обсягом активів від 10 до 50 млн. грн.

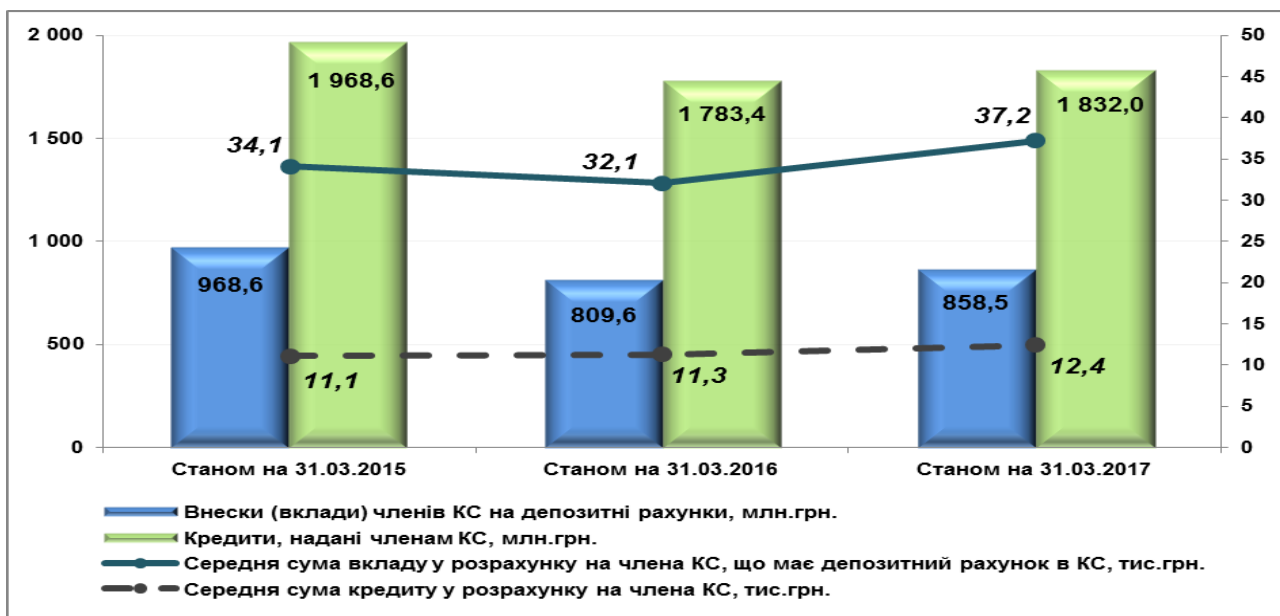

Рис. 7. Динаміка кредитування та залучення внесків членів кредитних спілок

Обсяг кредитного портфеля перевищує обсяг залучених депозитних внесків (вкладів) у 2 рази.

Станом на 31.03.2017 кредити, надані членам кредитних спілок, становлять **1 832,0 млн. грн.** та порівняно з відповідним періодом 2016 року збільшилися на 2,7% (48,6 млн. грн.). Середній розмір одного кредиту на одного члена кредитної спілки, який має кредит, становить 12,4 тис. грн. (на 31.03.2015 – 11,1 тис. грн., на 31.03.2016 – 11,3 тис. грн.).

Станом на 31.03.2017 на депозитних рахунках членів кредитних спілок обліковувалось вкладів на загальну суму **858,5 млн. грн.**, що більше на 6,0% (48,9 млн. грн.), ніж за аналогічний період минулого року. Середня сума внесків на депозитні рахунки становить 37,2 тис. грн. (станом на 31.03.2015 – 34,1 тис. грн., станом на 31.03.2016 – 32,1 тис. грн.).

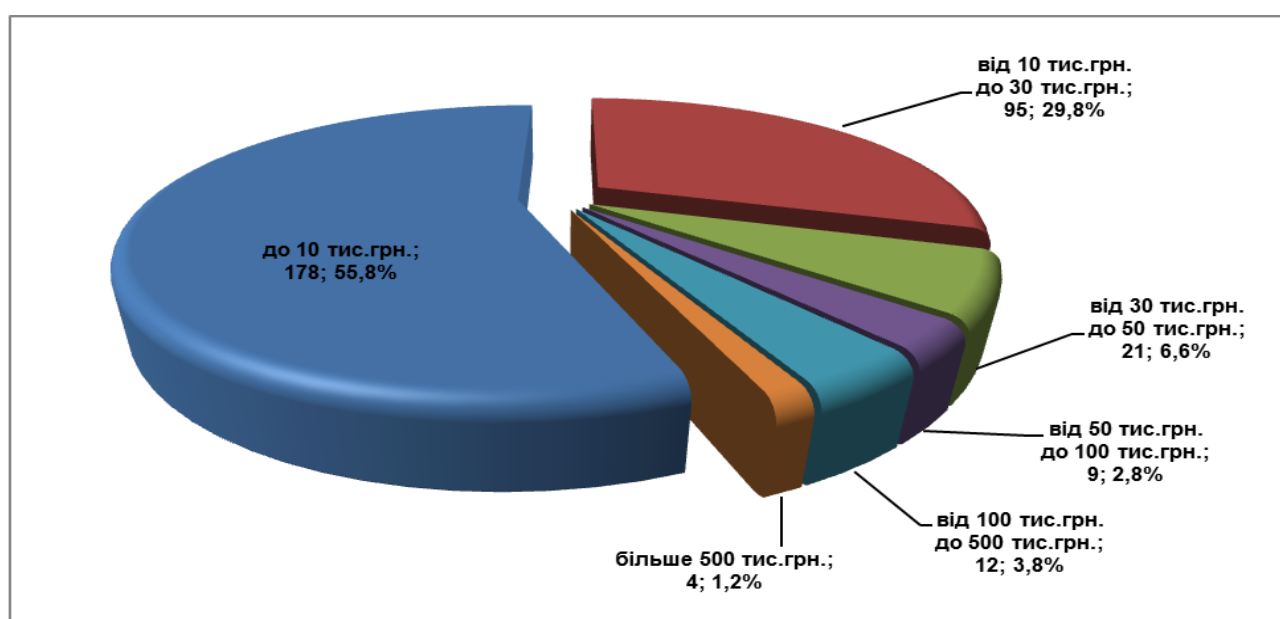

Рис. 8. Групування кредитних спілок за наданими кредитами на 1 позичальника станом на 31.03.2017

Із загальної кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за I квартал 2017 року, 319 кредитних спілок (97,0%) мали залишок кредитів, наданих членам кредитної спілки. У 178 кредитних спілок (55,8%) середній показник по наданих кредитах на 1 позичальника менший 10,0 тис. грн. Питома вага активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 39,6% (825,2 млн. грн.).

У більш ніж третини кредитних спілок (95) показник середнього розміру кредиту на 1 позичальника від 10,0 до 30,0 тис. грн. Частка активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 21,9% (457,3 млн. грн.).

У 4 кредитних спілок показник середнього розміру кредиту перевищує 500 тис. грн.

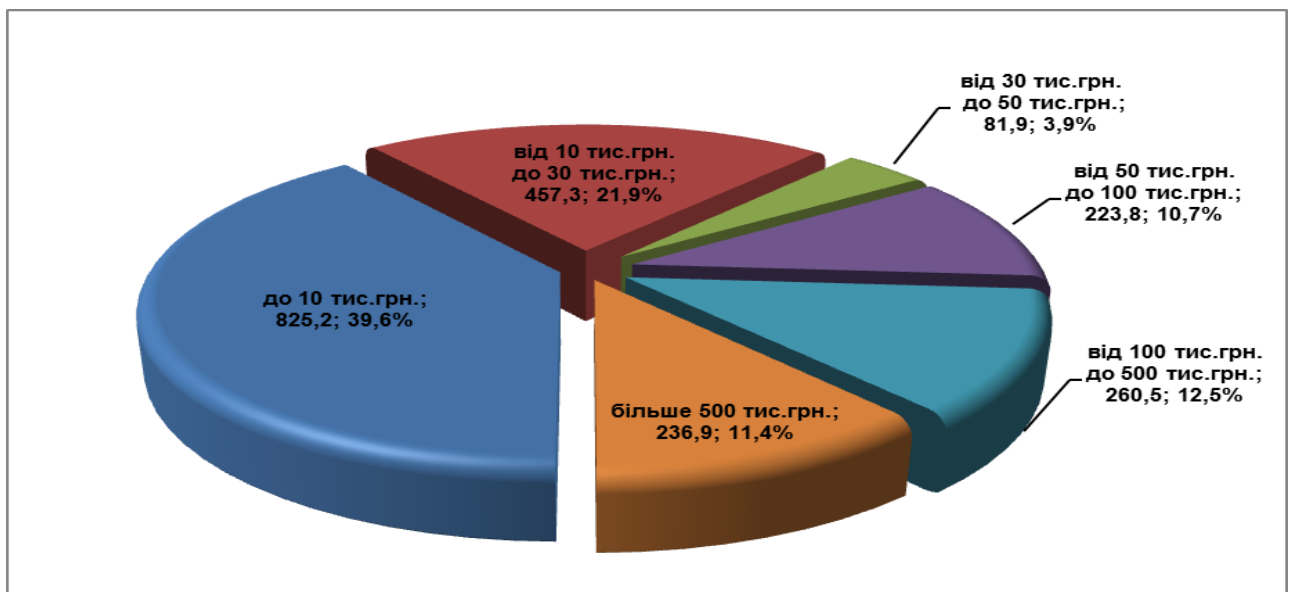

Рис. 9. Групування кредитних спілок за обсягами активів залежно від показника середнього кредиту на 1 позичальника станом на 31.03.2017

Структура заборгованості за простроченими та неповерненими кредитами представлена в табл. 5 та на рис. 10.

Таблиця 5

Структура заборгованості за простроченими та неповерненими кредитами

Рівень прострочення	Станом на 31.03.2016		Станом на 31.03.2017	
	Сума, млн.грн.	Питома вага, %	Сума, млн.грн.	Питома вага, %
1-й рівень прострочення (31-90 днів)	54,6	12,5	54,2	14,4
2-й рівень прострочення (91-180 днів)	31,2	7,1	29,4	7,8
3-й рівень прострочення (181-365 днів)	49,2	11,3	53,6	14,3
більше 12 місяців	301,7	69,1	237,9	63,5
Всього	436,7	100,0	375,1	100,0

Станом на 31.03.2017 загальна сума заборгованості становить 375,1 млн. грн., що на 61,6 млн. грн. (14,1%) менше, ніж за відповідний період 2016 року. У структурі заборгованості з неповернених і прострочених кредитів переважають неповернені кредити терміном понад 12 місяців, питома вага яких становить 63,5% (237,9 млн. грн.).

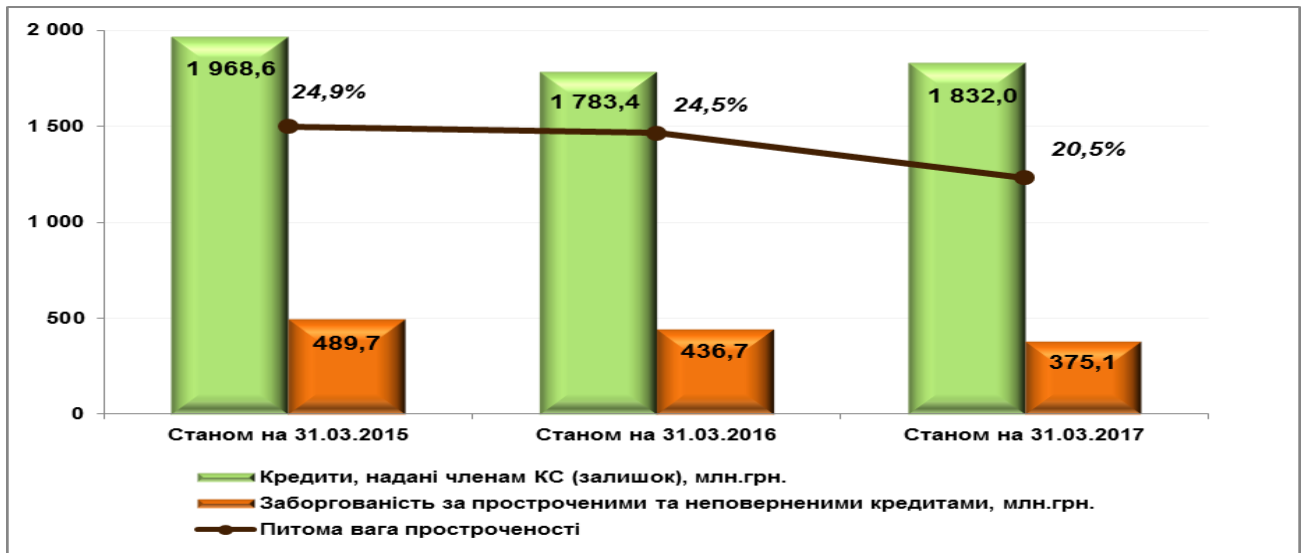

Рис. 10. Питома вага прострочених кредитів у кредитному портфелі кредитних спілок

Показник частки простроченої заборгованості у кредитному портфелі кредитних спілок станом на 31.03.2017 становить 20,5%, що на 4 в.п. менше, ніж станом на 31.03.2016.

Найбільш популярними на ринку є кредити, надані на споживчі потреби, частка яких становить 56,4% (1 036,4 млн. грн.). У складі споживчих кредитів кредити на придбання автотранспорту становлять 3,5% (36,6 млн. грн.); на придбання аудіотехніки, відео та побутової техніки 4,7% (48,1 млн. грн.) та на інші потреби – 91,8% (951,7 млн. грн.).

Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна – 20,6% (379,0 млн. грн.). Найменшу частку в загальному обсязі виданих кредитів 3,8% (69,0 млн. грн.), як і в попередні періоди, має кредитування ведення фермерських господарств.

Найбільш ризиковими кредитами з огляду на обсяги прострочення платежів є:

- комерційні кредити (станом на 31.03.2017 середній кредит становить 35,4 тис. грн.). Простроченість понад три місяці мають 27,2% (36,8 млн. грн.);
- кредити на придбання автотранспорту (середній кредит – 36,6 тис.грн.). Простроченість понад три місяці мають 32,8% (12,0 млн. грн.).

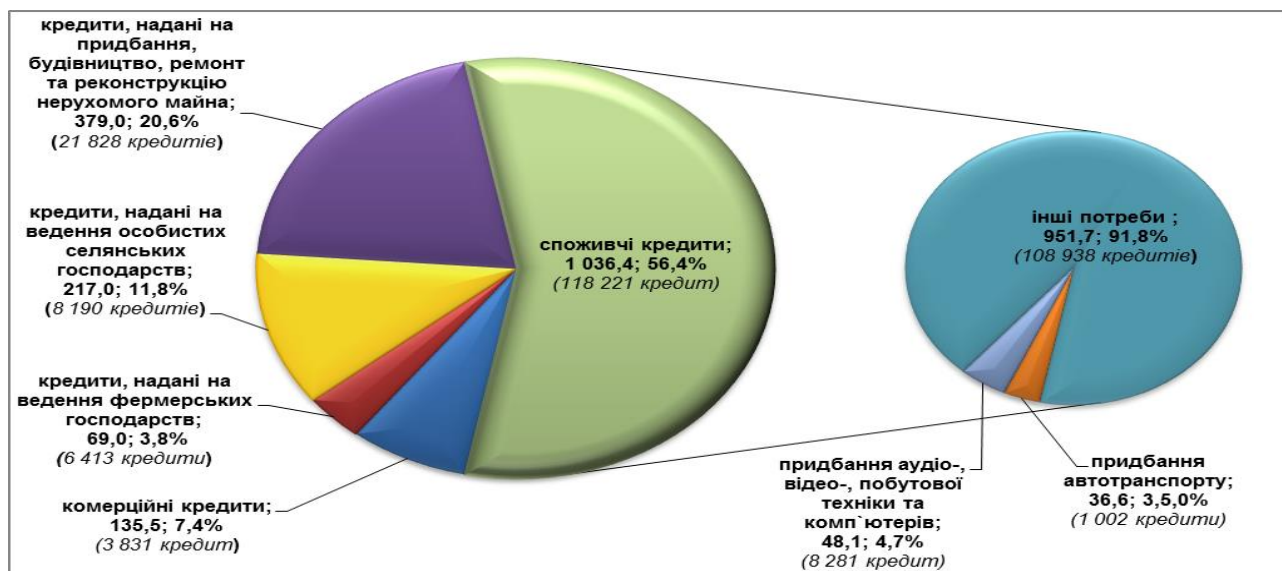

Рис. 11. Структура кредитів за видами станом на 31.03.2017

Діапазон середньозважених відсоткових ставок за кредитами, які надані членам кредитних спілок, досить широкий. Найбільша кількість кредитних спілок – 110 (33,4%) – надають кредити за середньозваженою ставкою в межах від 40% до 50% річних (табл. 6). Більше ніж половина кредитних спілок (54,7%) надають своїм членам кредити за відсотковою ставкою в межах від 30% до 50% річних.

Таблиця 6

Розподіл кредитних спілок за середньозваженими відсотковими ставками за кредитами станом на 31.03.2017

Інтервали відсоткових ставок	Кількість кредитних спілок, які подали звітні дані за I квартал 2017 року	Частка, %
До 10 %	24	7,3
10% - 20%	11	3,3
20%-30%	22	6,7
30%-40%	70	21,3
40%-50%	110	33,4
50%-60%	56	17,0
60%-70%	25	7,6
70%-80%	3	0,9
Більше 80%	8	2,5
Всього	329	100%

У структурах кредитного та депозитного портфелів кредитних спілок значні частки припадають на кредити та депозити строком понад 12 місяців та строком від 3 до 12 місяців.

Станом на 31.03.2017 у кредитному портфелі – 50,5% (925,8 млн. грн.) – становлять кредити з терміном погашення від 3 до 12 місяців. Також, значну частку (47,3%) мають кредити з терміном погашення понад 12 місяців. Частка кредитів з терміном погашення до 3 місяців у загальному кредитному портфелі становить 2,2%.

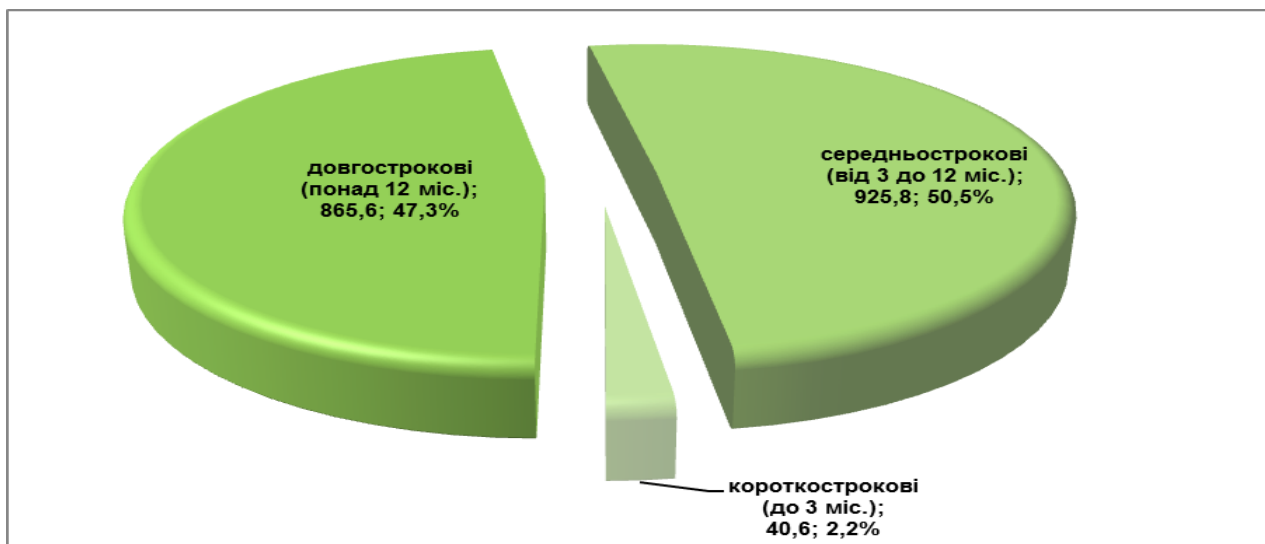

Рис.12. Структура кредитного портфеля кредитних спілок станом на 31.03.2017

У структурі депозитного портфеля кредитних спілок найбільшу частку мають довгострокові внески (вклади) (понад 12 місяців) – 68,4% (587,3 млн. грн.), у тому числі внески понад 12 місяців з погашенням у поточному році становлять 278,8 млн. грн. (32,5%). Істотну частку – 26,2% (225,2 млн. грн.) – становлять середньострокові внески (вклади) на депозитні рахунки (від 3 до 12 місяців).

Внески до запитання та внески (вклади) на депозитні рахунки на строк до 3 місяців становлять 1,7% та 3,7% відповідно.

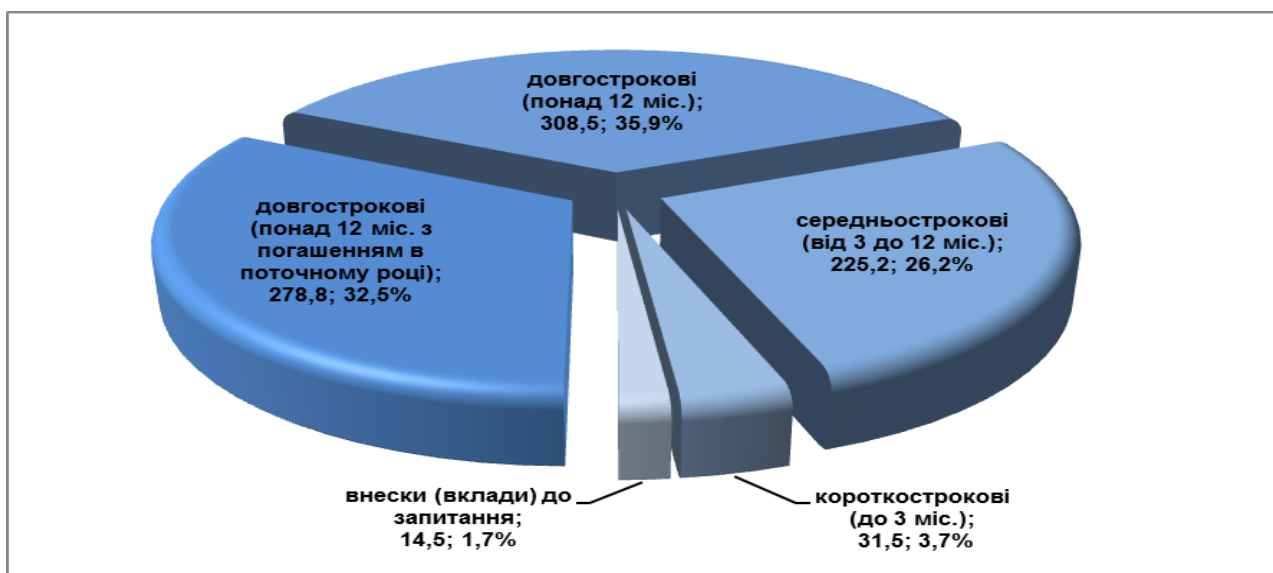

Рис.13. Структура депозитного портфеля кредитних спілок станом на 31.03.2017

Юридичні особи публічного права

Кількість зареєстрованих юридичних осіб публічного права станом на 31.03.2017 становить 29, що на 1 одиницю менше ніж станом на 31.03.2016.

Активи юридичних осіб публічного права станом на 31.03.2017 становлять **7 247,4 млн. грн.** та зменшилися порівняно з аналогічним періодом минулого року на 184,9,7 млн. грн., або на 2,5% (станом на 31.03.2016 активи становили 7 432,3 млн. грн.). Найбільшу частку в загальних активах (72,8%) становлять активи Державної іпотечної установи (5 279,6млн. грн.).

Капітал становить **1 267,4 млн. грн.** та порівняно з 31.03.2016 зменшився на 369,2 млн. грн., або на 22,6% (станом на 31.03.2016 – 1 636,6 млн. грн.)

Обсяг виданих кредитів юридичними особами публічного права становить **6 782,3 млн. грн.**, що на 433,1 млн. грн., або на 6,8% більше ніж за аналогічний період 2016 року (станом на 31.03.2016 - 6 349,2 млн. грн.).

Середньозважена річна процентна ставка за наданими кредитами становить 4,8%.

Основні показники діяльності юридичних осіб публічного права та їх динаміка зображені на рис. 14.

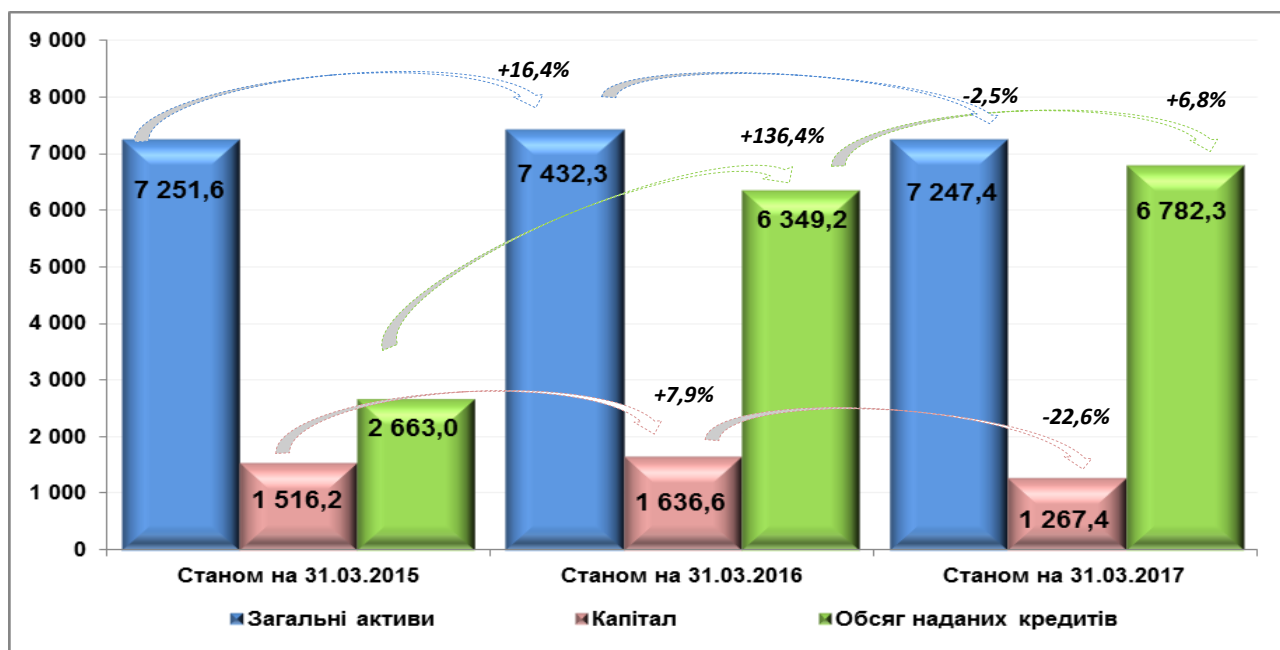

Рис. 14. Динаміка основних показників діяльності юридичних осіб публічного права (млн.грн.)